

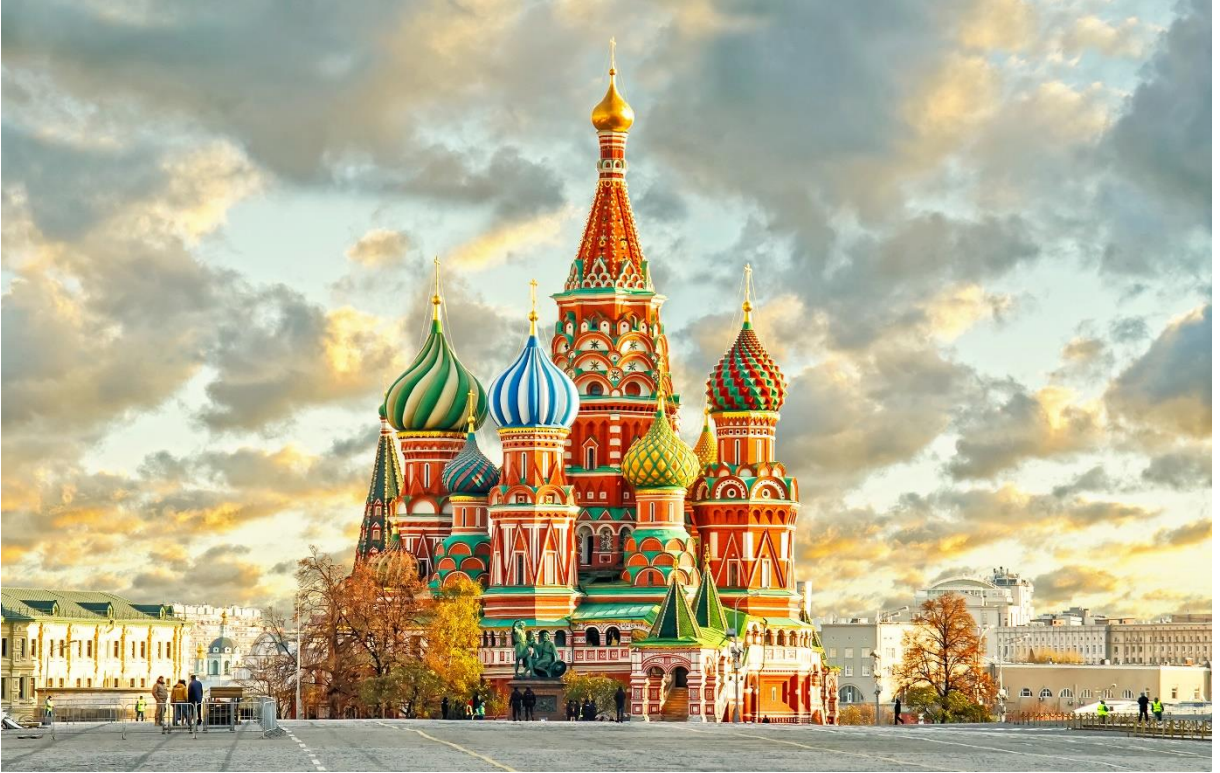
MosBuild 2019

FUAR BİLGİ NOTU

2-5 Nisan 2019

Crocus Exhibition Centre

Moskova/RUSYA FEDERASYONU

GENEL BİLGİLER

ÜLKEYE İLİŞKİN BİLGİLER

GSYİH (Milyon \$) : 1.562 milyar \$ (2017, EIU Tahmini)

KBGSYİH (\$) : 10.574 \$ (2017, IMF Tahmini)

Büyüme Oranı (%) : 1,8 (2017, EIU Tahmini)

Nüfus : 147 milyon (2017)

Yüzölçümü (km²) : 17.075.400 km²

Başkent : Moskova

Resmi Dili	Rusça
Yönetim Biçimi	Rusya Federasyonu çift meclisli başkanlık sistemi ile yönetilmektedir.
Para Birimi	Ruble (1 Ruble=100 kopeks)
Başlıca Kentler	St. Petersburg (4,7 milyon), Novosibirsk (1,4 milyon), Nizhny Novgorod (1,3 milyon), Yekaterinburg (1,3 milyon)
Doğal Kaynaklar	Petrol, doğal gaz, kömür ve çok sayıda stratejik minerali kapsayan bir doğal kaynak rezervi bulunmaktadır. Ancak söz konusu kaynakların çıkarılması iklim, yeryüzü ve uzaklık koşulları nedeni ile zordur.
Başlıca Tarım Ürünleri	Tahıl, şeker pancarı, ayçiçeği tohumu, sebze ve meyveler, kırmızı et, süt
Başlıca Sanayi Malları	Kömür, petrol, gaz, kimyasallar ve metaller; hadde makinelerinden yüksek performanslı uçak ve uzay araçlarına; radar, füze üretimine ve ileri elektronik parçalara kadar her tür makine üretimi; gemi inşa sanayi; kara ve demiryolu taşımacılığı ekipmanları; iletişim ekipmanları; tarım makineleri; traktörler ve inşaat ekipmanları; elektrik enerjisi üretimi; medikal ve bilimsel araçlar; dayanıklı tüketim malları; tekstil; gıda sanayi malları

GENEL GÖRÜNÜM

Coğrafi Konum

17 milyon kilometrekareyi aşan alanı ile dünyanın en büyük yüzölçümüne sahip ülkesi olan Rusya, 11 farklı zaman dilimine bölünmüştür. Asya'nın kuzeyinde Kuzey Pasifik Okyanusu ve Avrupa arasında Kuzey Buz Denizine uzanan ülke, 14 ülkeyle sınır komşusudur. Bu ülkeler ve sınır uzunlukları şöyledir: Azerbaycan 284 km, Beyaz Rusya 959 km, Çin (güneydoğu) 3 605 km, Çin (güney) 40 km, Estonya 290 km, Finlandiya 1 313 km, Gürcistan 723 km, Kazakistan 6 846 km, Kuzey Kore 17,5 km, Letonya 292 km, Litvanya (Kaliningrad Oblast) 227 km, Moğolistan 3 441 km, Norveç 196 km, Polonya (Kaliningrad Oblast) 432 km, Ukrayna 1 576 km. Ülkedeki Ural dağlarının batısında bulunan alan Avrupa kıtası içinde sayılmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

İki parlamentolu bir başkanlık sistemi ile yönetilen Rusya Federasyonu çeşitli federal yapılardan oluşmaktadır. Bu federal yapılar hukuki açıdan eşit birimler sayılmakta olup, aşağıdaki gibi sıralanabilir: 21 Cumhuriyet (ya da Federe Cumhuriyet), 46 Oblast (Rusya'nın bölgeleri; il), 9 Kray (büyük il), 2 Federal kent yönetimi (Moskova ve St. Petersburg), 1 Özerk Oblast (özerk il/Yahudi Özerk Oblastı), 4 Özerk Okrug (küçük özerk il). Bütün bu federal birimler 9 büyük Federal Okrug (çevre) birimi içine alınıp, bu yerlere bağlanmışlardır. Rusya Federasyonu'na bağlı 21 cumhuriyetin her birinin kendi

ayrı anayasası ve devlet başkanı (President) vardır. Bu anayasaların Rusya Federasyonu Anayasası'na uyumlu olması ve onunla çalışmaması gerekmektedir.

Ülkeyi Devlet Başkanı yönetir. Başbakan başkanlığındaki hükümet de yürütme yetkisine sahiptir. Yasama yetkisi ise, Duma (Federal Meclis'in alt kanadı) ve Federasyon Kurulu'ndan (Federal Meclis'in üst kanadı) oluşan Federal Meclis'e aittir.

Nüfus ve İstihdam

Rusya, nüfusundaki sürekli düşüş nedeni ile ciddi bir nüfus sorunu ile karşı karşıyadır. Sovyetler Birliği'nin 1991 yılında dağılmasından bu yana nüfusun yaklaşık 4 milyonu ülke dışında çıkmıştır. 2002-2006 yılları arasında nüfusta yıllık ortalama % 0,5 oranında daralma gerçekleşmiştir. Dünya Bankası tarafından 2005 yılında yayınlanan bir çalışmaya göre nüfustaki bu azalma bu oranda devam ettiği takdirde, 2050 yılı itibarı ile ülke nüfusunun % 30 üzerinde azalacağı tahmin edilmektedir. Birleşmiş Milletler'in ülke nüfusuna yönelik öngörülleri çok daha karamsardır. 146,5 milyon olan ülke nüfusunun BM çalışmalarına göre 2050 yılına doğru 112 milyona gerilemesi beklenmektedir.

Emeklilik yaşı kadınlar için 55, erkekler için ise 60. Bununla beraber yüksek işsizlik nedeni ile çalışan nüfus emeklilik yaşından çok daha önce emekliliğe yönlendirilmektedir. Mevcut emeklilik sisteminin yaşlanan nüfus nedeni ile yetersiz kalacağı düşünülmektedir. Bu nedenle 2002 yılında bir reform paketi uygulamaya konmuştur. Ancak reform paketi ile uygulanmaya başlanan özel finansal kurumların emeklilik fonlarını yönetmesi halk arasında yeterince kabul görmemiştir.

Ortalama ücretler bölgelere göre değişiklik göstermektedir. Ülke genelinde ortalama ücret düzeyi yaklaşık 30.225 Ruble. Asgari ücret de bölgelere göre değişiklik göstermektedir. Ülke genelinde asgari ücret ortalaması 6.000 Rubledir. Ortalama emekli aylığı ise yaklaşık 12.000 Rubledir. (2016, Rosstat)

Okuryazarlık oranı % 99,9 olan Rusya'da eğitim harcamalarının GSYİH'ya oranı yaklaşık % 5.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Rusya, zengin doğal gaz ve petrol kaynaklarının yanı sıra, kömür, alüminyum, bakır, demir, elmas, altın, gümüş maden kaynakları ve ormancılık ürünleri ile dünya ham madde ihracatında önde gelen ülkelerden biridir. Ülkenin sahip olduğu doğal kaynakların üretimi Sovyetler Birliği'nin dağılmasından bu yana artış göstermiştir.

Ayrıca dışa bağımlılığın azaltılmasına yönelik alanlarda verimlilik artmış olup, çevre kirliliği konusundaki önlemler de artırılmıştır. Ancak Sovyet döneminin hızlı sanayileşme sürecinden miras kalan çevre problemleri görüldüğünden daha fazla sorun teşkil etmektedir. Başlıca sanayi bölgelerindeki hava ve su kirliliği, tarımsal alanların azalması ve toprak verimliliğindeki düşüş, ormanların özellikle Sovyet dönemi süresince yok edilmesi başlıca çevre sorunlarıdır. Ülkedeki enerji santralleri yeterince denetlenmediği için yüksek miktarda toksik atık üretmekte ve hava kirliliğine neden olmaktadır.

GENEL EKONOMİK DURUM

Ekonomik Yapı

Rusya Federasyonu, büyük bir ekonomik gücün temeli olan doğal kaynaklara ve insan gücüne sahip dünyadaki belli başlı ülkelerden biri konumundadır. Rusya'nın sahip olduğu zengin doğal kaynak rezervleri ülke için büyük bir şans olmakla beraber ülke ekonomisi açısından bazı sakıncaları da beraberinde getirmektedir. Son 10 yıllık süreçte yüksek düzeyde seyreden petrol fiyatları ve elverişli ticaret hadlerinin ülkenin son yıllarda sağladığı güçlü büyümenin itici gücü olduğu düşünülmektedir. Ancak yapılan bilimsel çalışmalar uzun vadeli büyüme ve ekonomideki doğal kaynaklara bağımlılık arasında negatif bir korelasyon olduğunu ortaya koymaktadır. Bunun nedeni "Dutch Disease-Hollanda Sendromu" olarak adlandırılan durumdur. Aşırı değerlenmiş döviz kuru doğal kaynak dışı sektörlerde büyümeyi olumsuz etkilemektedir.

Ülkenin geniş yüzölçümü emek, doğal kaynaklar ve iş merkezleri arasında büyük mesafelere neden olduğu için ekonomik olarak bir dezavantaj oluşturmaktadır. Ülkedeki nehirlerin çoğunluğu doğu-batı yönünde değil, kuzey-güney yönünde akmaktadır. Bu nedenle denize ulaşım çok zordur. Bu nedenlerle ülkedeki taşımacılık maliyetleri uluslararası ortalama maliyetlerin yaklaşık 3 katı kadar yüksektir.

Sovyet döneminde uygulanan merkezi planlama nedeniyle tüketim malları ve hizmet sektörlerinin göz ardı edilmesi söz konusu sektörlerin 1990'lı yıllar boyunca önemli büyüme göstermesine neden olmuştur. Resmi verilere göre hizmet sektörünün GSYİH'daki payı 1990'larda %36'nın altında iken, 1995'ten bu yana %55 ve %60 arasında olmuştur. Bununla birlikte hizmet ve sanayi sektörü verileri transfer fiyatlandırması uygulamaları nedeni ile gerçekleri tam olarak yansıtmamaktadır. Transfer fiyatlandırması ülkedeki petrol şirketlerinin düşük vergi uygulaması olan bölgelerde tamamı kendilerine ait olmak üzere kurdukları şubelerine ucuz fiyatlardan satış yaptıkları yaygın bir uygulamadır. Hizmet sektöründe faaliyet gösteren bir ticari kuruluş olarak kaydettirilen bu şubeler, petrol ya da gazı pazar fiyatlarından satmakta ve büyük kar elde etmektedir.

Merkezi planlama ve sahip olduğu zengin kaynaklar nedeni ile Rusya'da sanayi sektörü ağır sanayi yönünde gelişmiştir. Yakıt, enerji ve metalürji üretimi toplam sınai üretiminin %35'ten fazlasını oluşturmaktadır. Elektrik ve gıda üretiminin sınai üretimdeki payının yaklaşık %25 olduğu göz önünde bulundurulduğunda ileri teknoloji ve tüketim malları üretiminin Rus ekonomisinde çok küçük bir payı olduğu ortaya çıkmaktadır. Tekstil sektörünü de kapsayan hafif sanayinin de sınai üretimdeki payı çok cüzi düzeydedir.

Ekonomi büyük ölçekli sınai işletmelerin hakimiyetindedir. KOBİ'lerin GSYİH'dan aldıkları pay, yalnızca %10-15 civarındadır. Bu oran, genellikle gelişmiş pazar ekonomilerinde ve geçiş ekonomilerinde %50 civarında veya daha da üzerindedir. Küçük ölçekli işletmelerin ekonomide yeterince rol alamamasının en önemli nedenlerinden biri yoğun vergi uygulamaları ve karmaşık hukuki düzenlemelerdir.

Büyük işletmeler, yüksek düzeyde seyreden uluslararası petrol ve metal fiyatları ve bununla birlikte Ruble'deki devalüasyon nedeniyle ortaya çıkan girdi maliyetlerindeki düşüş sayesinde elde ettikleri yüksek karlardan istifade ederek otomotiv gibi sektörlerde gerçek değerinin çok altında fiyatlardan varlıklar edinmiştir.

Sanayi Moskova, St. Petersburg, Yekaterinburg ve Nizhny Novgorod kentlerinde yoğunlaşmıştır. Bu büyük kentler geçiş sürecini diğer kentlere göre daha iyi yönetmiş, üretimde çeşitlilik sağlamıştır. Tomsk ve Novosibirsk gibi daha küçük kentler Sovyet rejimi tarafından yaratılan sanayi merkezleridir. Sibirya ve ülkenin en doğusundaki bölgeler hala sanayileşmemiş durumdadır. Bu bölgeler ham madde ve enerji üssü konumundadır. Sovyet planlamacıların ölçek ekonomisinin faydalarından yararlanmak üzere yürüttükleri politikalar neticesinde bir büyük işletme ya da bir grup işletme belirli bir kentin ya da bölgenin tüm yerel ekonomisinin temelini oluşturmuştur. Bu durum, işsizlik yardım programlarının da bulunmaması ile birlikte iflas eden işletmelerin kapatılmasını güç bir siyasi karar haline getirmiştir.

Ekonomi Politikaları

Rusya, komünizm sonrası dönemde ekonomik anlamda ciddi bir çöküntü ile karşı karşıya kalmıştır. Reel GSYİH 1991 yılında yaklaşık %12 oranında gerilemiş, bütçe açığı GSYİH'nın %26 sına kadar çıkmıştır. Komünist ekonominin çökmesi ile birlikte enflasyon üç haneli rakamlara yükselmiştir. Bu çöküntünün altında belli başlı yapısal sorunlar bulunmaktadır:

- Eski Doğu Avrupa pazarlarının Doğu Blokunun dağılması ile birlikte çözülmesi ve bunun sonucunda arz zincirinin bozulması,
- Mali yardımların kesilmesi nedeni ile tarım sektöründe ortaya çıkan kriz,
- Kumanda ekonomisi kurallarının, pazar ekonomisi kuralları uygulanmaya başlanmadan terk edilmesi v.b.

1992 yılında pazar ekonomisinin mümkün olduğunca hızla inşa edilebilmesi için bir ekonomik program tasarlanmıştır. Ancak üretimdeki düşüş, mali dengesizliklerdeki genişleme ve yapısal reformlardaki yavaş ilerlemenin önüne yeterince geçilememiştir. 1994 yılında Merkez Bankası tarafından IMF desteği ile sıkı para politikası uygulaması başlatılmış ve enflasyonla mücadelede dönük bir bütçe kabul edilmiştir.

Üç haneli enflasyonla uzun yıllar süren mücadele sonunda Rusya, 1995 yılında belirli ölçüde bir makro ekonomik istikrar sağlamış olup, bunu 1998 yılı ortalarına dek sürdürmeyi başarmıştır.

1997-98 döneminde Rusya'nın başlıca ihracat mallarının fiyatlarındaki düşüş ve Asya krizinin sonucunda yatırımcıların gelişen pazarlara yatırımlarda çekimser kalmaları Rus ekonomisi üzerinde güçlü bir dış şok etkisi yaratmıştır. Söz konusu dışsal şok, hızla artan borçlardan ve mikro düzeyde yapısal değişikliklerin eksikliğinden kaynaklanan ekonomik sorunları daha da şiddetlendirmiştir. Sonuç olarak Ruble'nin devalüasyonu ve iç borçların ödenememesi ile karşı karşıya kalınmıştır. Ağustos 1998'de çok ciddi bir ekonomik kriz başlamıştır. Kriz öncesinde 1 \$: 6,3 Ruble iken, kriz sonrasında 1 \$: 20 Rubleye ulaşmıştır. Enflasyon belirgin şekilde yükselmiş, 1998 yılı sonu itibarı ile %85 e ulaşmıştır. 1998 yılında ayarlanabilir sabit kurdan, dalgalı döviz kuru sistemine geçilmiştir.

Kriz sonrasında alınan önlemlere izleyen dönemlerde değişen hükümetler de bağlı kalmıştır. İhracattan elde edilen gelirler Ruble'nin değerinin düşmesi neticesinde artış göstermiş ve pek çok sektör devalüasyonun sağladığı bu avantajdan yararlanarak ihracata yönelmiştir. 2000 yılı sonu itibarı ile enflasyon %20'ye gerilemiştir. Enflasyondaki düşüş eğilimi izleyen yıllarda da devam etmiş olup, 2007 yılı başı itibarı ile %7'nin biraz üzerinde gerçekleşmiştir. Ancak bundan sonraki dönemde aşırı yüksek düzeyde seyreden enerji fiyatları, para arzındaki artış ve küresel gıda fiyatlarından dolayı enflasyonda yeniden bir yükseliş baş göstermiştir.

Kriz sonrasında kamu maliyesi de dikkate değer bir gelişme göstermiştir. Bu gelişme, petrol sektöründen elde edilen beklenenin üzerinde kazancı yansıtmakla birlikte aynı zamanda toplanan vergilerde artış olduğunu ve harcamaların daha iyi denetlendiğini göstermektedir.

Hükümet 2004 yılı başında yüksek petrol fiyatları döneminde artan vergi gelirlerinden tasarruf etmek üzere bir İstikrar Fonu kurmuştur. Şubat 2008'de İstikrar Fonu, Rezerv Fonu ve Ulusal Refah Fonu olarak iki ayrı fona bölünmüştür. Rezerv Fonu, İstikrar Fonu'nun devamı niteliğinde olup, petrol fiyatlarında bir düşüş olması halinde bütçede meydana gelebilecek bir sıkıntı karşısında rezerv sağlamayı hedeflemektedir. Ulusal Refah Fonu, emeklilik fonu açığının kapatılması ve diğer belirli federal projelerin finansmanı için çalıştırılmaktadır. 2010 yılındaki yangınlar sırasında bu fonlardan büyük çaplı harcamalar yapılmıştır.

Rusya'nın karmaşık ve külfetli vergi sistemi yatırımlar ve büyüme önünde önemli bir engel teşkil etmiştir. Vergi reformu, uzun yıllar boyunca sürekli gündemde olmuş, ancak ciddi anlamda ilerleme Vladimir Putin başkanlığında sağlanabilmiştir.

2001 yılından bu yana gerçekleştirilen başlıca reformlar şöyledir:

- %13 oranında kişisel gelir vergisi uygulaması,
- Çeşitli sosyal resim ve harçların yerine birleşik, yüksek ölçüde regresif sosyal vergi uygulaması,
- En yüksek kurumlar vergisi oranının %35'ten %24'e düşürülmesi ve aynı zamanda çok sayıdaki yasal boşluğun ortadan kaldırılması,
- Kurumlar vergisi oranının daha sonra, 2009 yılında % 24'ten % 20'ye düşürülmesi,
- Muntazam ticari harcamalarda muafiyet koşullarının iyileştirilmesi,
- Petrol sektörü ve küçük işletmelere kolaylıklar sağlanması,
- Standart KDV oranının %20'den %18'e düşürülmesi.

Gerçekleştirilen Yapısal Reformlar

Vergi Reformu

Kişisel gelir vergisi oranı %13'e düşürülmüştür. Çeşitli sosyal resim ve harçlar yerine birleşik sosyal vergi uygulaması başlatılmıştır. Kurumlar vergisi aamalı olarak %35'ten %20'ye düşürülmüş ve kurumlar vergisi işlemleri kolaylaştırılmıştır. KDV oranı %20'den %18'e düşürülmüş olup, daha da düşürülmesi yönünde tartışmalar devam etmektedir.

Toprak Reformu

Toprak kanunu kentsel ve ticari arazilerin özel mülkiyetine ve ticaretine müsaade etmektedir. Rus vatandaşlarının tarımsal arazi alıp satmasına izin verilirken, yabancıların tarımsal arazileri yalnızca 49 yıllığına kiralamalarına izin verilmektedir.

İcra-İflas Reformu

İcra-iflas yasası firmaları 1990'larda yaygın olan sahte iflas işlemlerinden korumak üzere yeniden düzenlenmiştir.

Kurumsal Yönetim Reformu

Anonim şirketlerle ilgili yasalar azınlık hisse sahiplerinin haklarının daha iyi korunmasının sağlanması için değiştirilmiştir.

Yargı Reformu

Yargıçların daha bağımsız ve daha sorumlu hale getirilmelerini teminen yeni kurallar kabul edilmiştir.

Emeklilik Reformu

2002 yılında emeklilik provizyonlarının yükünün devletten çalışanlara transfer edilmesi amacı ile yeni bir emeklilik sistemi başlatılmıştır. 2006 yılı itibarı ile yaklaşık 60 özel emeklilik fonu ortaya çıkmıştır. Ancak Rus çalışanların yalnızca %4'ü emeklilik birikimlerini Devlet Emeklilik Fonundan özel şirketlere kaydırmıştır.

Bürokrasinin Azaltılması

Kayıt ve izin şartları önemli ölçüde kolaylaştırılmış, firmaların yasal denetim sayısında da indirime gidilmiştir. Bununla birlikte yeni düzenlemelere aykırı olarak yerel otoritelerin zaman zaman ani denetimlerde buldukları gözlenmektedir.

Rusya'nın kalkınma vizyonuna dönük olarak "Strateji 2020" adı altında çeşitli sektörlerin (ilaç, otomotiv, hafif sanayi v.b.) geliştirilmesine yönelik stratejileri kapsayan bir plan 2008 yılı Şubat ayında V. Putin tarafından ilan edilmiştir. "Strateji 2020" ülkenin 2020 yılına kadar % 6-7 oranında sürdürülebilir büyüme kaydetmesini ve enflasyonu % 3 seviyelerine çekerek dünyanın ilk 5 ya da 6 ekonomisi içerisinde girmesini hedeflemektedir. Plan, 2008 yılı başlarında kabul edilmiş, takip eden dönemde, küresel mali kriz baş göstermiştir. Bu nedenle 2020 hedeflerinden sapma olması muhtemeldir.

Özelleştirme

Özelleştirme süreci Rus ekonomisinde de diğer geçiş ekonomilerinde olduğu gibi hızla ilerlemiş, ancak diğer ekonomilere göre daha düzensiz seyretmiştir. 1998 yılından itibaren yavaşlama gözlenirse de özelleştirmeler çok daha şeffaf ve adil yürütülmeye başlanmıştır.

Hükümet 2010 yılı Ekim ayında büyük bir Özelleştirme Programı'nı onaylamıştır. Program, 6.467 adet kamu hisseli işletmeden yaklaşık 1.000'indeki 60 milyar Dolarlık kamu hissesinin satışına imkan sağlamaktadır. Özelleştirme ihalelerinde yabancı yatırımcıların katılımları sınırlı düzeyde kalmaktadır.

2016 yılı Ekim ayında, Rus petrol şirketi Rosneft, ülkenin önde gelen petrol şirketlerinden Bashneft'in yüzde 50,08'ini, 5,2 milyar dolara satın almıştır.

Aralık 2016'da, Rosneft'in % 19,5'lik hissesinin, İngiltere-İsviçre ortaklığı Glencore ve Katar Devlet Fonu konsorsiyumuna, 10,5 milyar Euro (11,3 milyar Dolar) karşılığında satıldığı bildirilmiştir.(EIU)

Rusya Başbakanı Dimitriy Medvedev, önümüzdeki üç yıl içerisinde (2017-2019) özelleştirmelerden 17 milyar rublelik gelir hedeflendiğini açıklamıştır.

Enflasyon

2016 için ortalama enflasyon oranı % 7 olurken, 2017 yılında ise % 3.8'e olarak öngörülmektedir. (EIU)

Ekonomik Performans

2016 yılında Rusya'nın nominal GSYİH'sı 1,280.1 milyar Dolar olmuştur. 2017 yılı için öngörülen nominal GSYİH 1,562.7 milyar Dolardır. (EIU)

Ekonomi 2015 yılında %3.7 oranında daralmıştır. 2017 yılında Rusya ekonomisindeki büyümenin % 1.8 düzeyinde olması öngörülmektedir; 2016'da ekonomi % 0.2 oranında küçülmüştü. (EIU)

Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Doğrudan yabancı yatırımlar (DYY) 1990'lar süresince Rusya'nın büyüklüğü ve ekonomik potansiyeline rağmen yetersiz düzeyde kalmıştır. Siyasi istikrarsızlık, ekonomik belirsizlik, yasal boşluklar ve ülkedeki iş ortamını olumsuz yönde etkileyen düzenlemeler ve vergi yükü ülkeye doğrudan yabancı yatırım girişini olumsuz yönde etkileyen unsurlar olmuştur.

2000'li yılların başından itibaren doğrudan yabancı yatırımlar dikkate değer artış kaydetmeye başlamıştır.

2016 yılında gerçekleşen doğrudan yabancı yatırımlar, 2015 yılına göre % 62'lik bir artış göstererek 19 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu artışta, devlet şirketi Rosneft'in % 19,5'lik hissesinin, İngiltere-İsviçre ortaklığı Glencore ve Katar Devlet Fonu konsorsiyumuna, 10,5 milyar Euro (11,3 milyar Dolar) karşılığında satışı etkili olmuştur. (UNCTAD, 1 Şubat 2017)

Ülkedeki doğrudan yabancı yatırımların tutarı 2016 yılında 351 milyar Dolar, yurtdışına çıkan yatırımların tutarı ise 395 milyar Dolardır. (EIU)

İş ortamının belirsizliği ve bu alanda yaşanan sorunlara rağmen Rus pazarının sunduğu güçlü fırsatlar nedeni ile ülkeye yabancı yatırım girişinin artmaya devam edeceği düşünülmektedir.

DIŞ TİCARET

Genel Durum

Dış Ticaret Göstergeleri (milyar \$)

Yıllar	2012	2013	2014	2015	2016	2017
İhracat	524,8	527,3	497,8	343,9	285,5	357,1
İthalat	316,2	314,9	286,6	182,7	182,6	226,9
Denge	208,6	212,4	211,2	161,2	103,2	130,1
Hacim	841,0	842,2	784,4	526,6	468,1	584,0

Kaynak: Trademap

2000 yılından itibaren Ruble'nin yeniden değerlenmeye başlaması ve petrol ihracat gelirlerindeki artış sayesinde yeniden artmaya başlayan iç talebe bağlı olarak küresel kriz öncesinde ithalatta artış eğilimi gözlenmiştir. İthalat hacmi 2008 yılında %31 artış göstermiştir. Küresel mali kriz nedeni ile iç talepte düşüş olmuş; bu nedenle ülkenin ithalat hacminde 2009 yılında ciddi ölçüde daralmıştır. 2010 yılında krizden çıkış sürecinin başlaması ile birlikte Rusya'nın ihracatında % 31, ithalatında ise % 37 artış olmuştur. 2013 yılında ülkenin dünyaya ihracatı yalnızca % 0,3 artış kaydetmiştir. Aynı dönemde dünyadan ithalat ise % 0,5 oranında artmıştır. Düşen petrol fiyatları ve Ruble'nin değer kaybı nedeni ile dış ticaret hacmi 2014 yılında % 8 oranında azalmıştır. Ülkenin dünyadan ithalatı % 10,3, dünyaya ihracatı % 6,7 daralmıştır.

- 2015 yılında dış ticarete sert bir düşüş yaşanmış; ülkenin dış ticaret hacmi 526,6 milyar Dolar olmuştur.
- 2017 ihracatı 357.083.135 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir. (Trademap (geçen yıla göre % 25 artış))
- 2017 yılı ithalatı 226.966.395 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir. (Trademap (geçen yıla göre % 25 artış))
- 2017 yılında Türkiye, Rusya'nın ihracatında 5., ithalatında ise 16. sırada (Trademap)
- 2017 yılı verilerine göre Rusya'nın ihracatında ilk 5 ülke, Çin, Hollanda, Almanya, Belarus ve Türkiye. Rusya'nın ithalatında ilk 5 ülke ise, Çin, Almanya, ABD, Belarus ve İtalya'dır.

2017 yılı verilerine göre, Rusya'nın ihracatında ilk sıralarda, ham petrol yağları ve bitümlü minerallerden elde edilen ham yağlar, petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler; topak ve benzeri katı yakıtlar, demir/alaşimsız çelikten yarı mamuller, buğday ve mahlut, işlenmemiş alüminyum yer almaktadır.

Rusya'nın ithalatında ise, tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış), telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar, kara taşıtları için aksam, parçaları, ısı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar, otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları, otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri ilk sıralarda bulunmaktadır.

Rusya'nın İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (milyon \$)

GTİP	ÜRÜNLER	2015	2016	2017
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	89.576	73.676	93.306
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	67.403	45.952	58.244
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	10.797	45.239	52.888
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. Katı yakıtlar	9.480	8.907	13.530
7207	Demir/alaşimsız çelikten yarı mamuller	4.637	4.471	6.031
1001	Buğday ve mahlut	3.949	4.216	5.791
7601	İşlenmemiş alüminyum	6.076	4.988	5.464
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	47.518	4.064	4.721
7102	Elmaslar	3.945	4.833	4.700
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalın >=6 mm	3.074	3.194	3.990
7403	Arıtılmış bakır, işlenmemiş bakır alaşımları	3.085	2.404	3.646
7110	Platin, paladyum, rodyum, iridyum, osmiyum, rutenyum (ham, pudra vb.)	980	2.398	3.279
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600mm. Fazla	2.165	2.412	3.060
3105	Azot, fosfor ve potasyum gibi; iki/üçünün karışımları	3.221	2.608	2.748
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	1.506	908	2.359
3102	Azotlu mineral/kimyasal gübreler	2.672	2.171	2.337
3104	Potaslı mineral/kimyasal gübreler	2.958	1.856	2.129
303	Dondurulmuş balık	1.858	1.966	2.057
8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	1.761	1.523	1.968
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	1.191	1.440	1.779

Rusya'nın İthal Ettiği Başlıca Ürünler (milyon \$)

GTİP	ÜRÜNLER	2015	2016	2017
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	6.796	6.948	8.395
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	6.335	6.714	8.393
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	839	6.581	8.015
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	5.377	5.717	7.939
8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar	2.558	6.106	6.950
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	6.490	6.027	6.697
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	4.034	3.824	5.097
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	879	1.031	1.999
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	1.527	1.586	1.825
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	1.431	1.424	1.781
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	1.541	1.322	1.739
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	1.575	1.617	1.738

8701	Traktörler	506	694	1.716
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	1.297	1.301	1.704
8413	Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri	1.304	1.274	1.690
8421	Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	1.321	1.334	1.561
6403	Ayakkabı; yüzü deri, tabanı kauçuk, plastik, tabii, suni vb kösele	1.160	1.104	1.545
2818	Suni korendon alüminyum oksit ve hidroksit	1.488	1.326	1.536
8429	Dozerler, greyder, skreyper, ekskavatör, küreyici, yükleyici vb.	603	729	1.510
8707	Kara taşıtları için karoserileri	1.078	1.125	1.507

Dış Ticarete Başlıca Partnerleri

İhracat (milyon \$)

Ülkeler	2015	2016	2017
Çin	28.335	28.021	38.922
Hollanda	40.198	29.255	35.611
Almanya	15.906	21.258	25.747
Belarus	12.428	14.051	18.425
Türkiye	11.703	13.698	18.221
İtalya	16.204	11.931	13.839
Kore Cumhuriyeti	13.196	10.027	12.345
Kazakistan	10.302	9.427	12.324
Polonya	9.513	9.099	11.578
ABD	8.393	9.426	10.735
Japonya	14.426	9.384	10.501
İngiltere	4.524	6.997	8.747
Finlandiya	6.487	6.535	8.642
Ukrayna	7.163	6.280	7.943
Belçika	6.348	5.741	6.800
Hindistan	4.550	5.313	6.456
Mısır	3.253	3.783	6.217
Fransa	3.067	4.851	5.909
Letonya	6.699	4.844	4.804
Cezayir	1.192	3.966	4.621

Kaynak: TradeMap

İthalat (milyon \$)

Ülkeler	2015	2016	2017
Çin	35.199	38.087	48.042
Almanya	18.992	19.451	24.228
ABD	11.490	11.066	12.664
Belarus	7.989	9.406	11.768
İtalya	7.934	7.845	10.109
Fransa	5.563	8.492	9.633
Japonya	6.819	6.680	7.761

Kore Cumhuriyeti	4.532	5.113	6.933
Kazakistan	4.275	3.612	4.917
Ukrayna	5.643	3.951	4.912
Polonya	3.840	3.958	4.908
İngiltere	3.700	3.432	4.048
Hollanda	2.927	3.021	3.893
Finlandiya	2.411	2.478	3.696
Çek Cumhuriyeti	2.679	2.767	3.422
Türkiye	4.069	2.148	3.383
Vietnam	2.055	2.465	3.324
Brezilya	2.928	2.523	3.198
İspanya	2.738	2.474	3.126
Belçika	1.869	2.269	2.921

Kaynak: TradeMap

TÜRKİYE İLE TİCARET

Genel Durum

SSCB döneminde de Türkiye'nin önemli bir ticaret ortağı konumunda olan Rusya ile ticari ilişkiler 1992 yılında Birliğin dağılmasından sonra da artarak devam etmiştir. Coğrafi yakınlık, Türkiye-Rusya ticari ve ekonomik ilişkilerinin gelişmesinde önemli bir avantaj sağlamaktadır.

Türkiye-Rusya Dış Ticaret Değerleri (Milyon \$)

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
1997	2.056.542	2.174.258	4.230.800	-117.716
1998	1.347.533	2.154.994	3.502.527	-807.461
1999	586.589	2.371.856	2.958.445	-1.785.267
2000	643.903	3.886.583	4.530.486	-3.242.680
2001	924.107	3.435.673	4.359.780	-2.511.566
2002	1.172.039	3.891.722	5.063.761	-2.719.683
2003	1.367.591	5.451.316	6.818.907	-4.083.725
2004	1.859.187	9.033.138	10.892.325	-7.173.951
2005	2.377.050	12.905.620	15.282.670	-10.528.570
2006	3.237.611	17.806.239	21.043.850	-14.568.628
2007	4.726.853	23.508.494	28.235.347	-18.781.641
2008	6.483.004	31.364.477	37.847.481	-24.881.473
2009	3.202.398	19.450.085	22.652.483	-16.247.687
2010	4.628.153	21.600.641	26.228.794	-16.972.488
2011	5.992.633	23.952.914	29.945.548	-17.960.281
2012	6.680.586	26.625.286	33.305.872	-19.944.700
2013	6.964.209	25.064.214	32.028.423	-18.100.004
2014	5.943.014	25.293.392	31.239.105	-19.347.679

2015	3.588.657	20.401.756	23.990.413	-16.813.099
2016	1.732.954	15.162.386	16.895.340	-13.429.432
2017	2.734.316	19.514.094	22.248.410	-16.779.778
2018	3.401.617	22.306.475	25.708.092	-18.904.858
2018/1	244.016	2.049.300	2.293.316	-1.805.284
2019/1	264.251	1.708.568	1.972.819	-1.444.316

Türkiye'nin Rusya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2015	2016	2017	Değişim %
805	Turunçgiller (taze veya kurutulmuş)	293	270	332	23
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	125	108	136	26
806	Üzümler (taze veya kurutulmuş)	101	4	123	3.044
809	Kayısı, kiraz, şeftali (nektarin dahil), erik ve çakal eriği (taze)	75	27	108	303
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	64	15	56	262
6403	Ayakkabı; yüzü deri, tabanı kauçuk, plastik, tabii, suni vb kösele	48	15	47	202
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarı arabaları	55	45	46	4
8802	Diğer hava taşıtları, uzay araçları	0	0	41	41
302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	34	34	37	10
8302	Adi metallere donanım, tertibat vb. Eşya	42	33	37	15
8716	Taşıtlar için römorklar, yarı römorklar vb. ile aksam-parçaları	13	7	35	393
7113	Kıymetli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	21	14	34	138
8403	Buhar kazanları dışında kalan merkezi ısıtma kazanları	25	17	30	81
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	33	20	29	43
3401	Sabunlar, yüzey aktif organik maddeler	35	28	29	3
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar (şofbenler)	31	30	29	-4
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	27	19	27	40
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	24	18	27	48
4303	Kürkten giyim eşyası, aksesuarları, kürkten diğer eşya	18	13	27	104
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k	16	5	26	479
7308	Demir/çelikten inşaat ve aksamı	24	19	25	29
8480	Metal dökümü için kasalar, plakalar, kalıp modelleri	26	16	24	48
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. Eşya (örme)	16	14	22	59
703	Soğanlar, şalotlar, sarımsaklar, pırasalar ve diğer soğanimsi sebzeler (taze veya soğutulmuş)	12	0	22	217.860

3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksit-alkid reçineler vb (ilk şekilde)	26	20	22	5
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası (örme)	21	13	21	66
8507	Elektrik akümülatörleri, separatörleri	8	13	20	46
808	Balıklar (dondurulmuş)	18	3	20	672
802	Diğer kabuklu meyveler (taze veya kurutulmuş)	38	19	19	0
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	20	16	19	16
6006	Diğer örme mensucat	103	4	18	348
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	23	15	18	23
8462	Metalleri dövme, işleme, kesme, şataflama presleri, makineleri	14	10	18	79
2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	31	28	18	-34
1206	Kayısı, kiraz, şeftali, erik ve çakal eriği (taze)	16	16	17	5
7412	Bakır boru bağlantı parçaları (rakor, dirsek, manşon gibi)	22	13	17	36
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	15	13	17	31
7210	Demir/çelik yassı mamul, kaplı, sıvanmış (600mm. Den geniş)	16	10	17	65
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	15	8	17	110
8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	21	12	16	38

Türkiye'nin Rusya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2015	2016	2017	Değişim %
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	9.268	5.202	6.578	26
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2.467	2.170	3.289	52
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. Katı yakıtlar	1.134	1.005	1.480	47
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600mm. Fazla	620	564	1.028	82
7207	Demir/alaşimsız çelikten yarı mamuller	582	563	761	35
7204	Demir/çelik döküntü ve hurdaları, bunların külçeleri	651	562	684	22
1001	Buğday ve mahlut	693	491	582	19
7601	İşlenmemiş alüminyum	855	618	548	-11
7403	Arıtılmış bakır, işlenmemiş bakır alaşımları	133	433	540	25
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	796	726	398	-45

7201	Dökme demir (pik) aynalı demir (kütle, blok vb. ilk şekillerde)	170	97	244	150
7209	Demir/çelik yassı mamul, soğuk haddelenmiş kaplanmış (600mm. Den geniş)	146	146	222	52
1005	Mısır	164	76	171	125
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	134	143	163	14
2302	Hububat ve baklagillerin kepek, kavuz ve diğer kalıntıları	117	127	152	20
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	370	230	134	-42
4412	Kontrplaklar, kaplama panolar, benzeri kaplama ağaçlar	141	147	118	-20
1206	Ayçiçeği tohumu	12	33	113	243
2814	Saf amonyak/amonyağın sulu çözeltileri	128	89	111	26
7203	Ağırlık; %99, 94 ü demir olan (parça, pellet, vb.) Müstahsallar	96	48	107	121
2306	Bitkisel yağların üretiminden (23.04-05' hariç)arta kalan küspe ve katı atıklar	95	97	87	-10
3102	Azotlu mineral/kimyasal gübreler	129	168	81	-52
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	27	12	77	560
1204	Keten tohumu	17	65	77	18
7801	İşlenmemiş kurşun	31	34	76	124
4002	Sentetik kauçuk, taklit kauçuk, stiren-butadien kauçuğu vb	58	51	76	47
7202	Ferro alyajlar	43	41	75	81
7213	Demir/çelik filmaşın (sıcak haddelenmiş, rulo halinde)	0	4	73	1.611
7408	Bakır teller	45	78	70	-11
7225	Alaşımlı çeliklerden yassı hadde mamulü (genişlik 600mm.den çok)	102	54	68	24
4802	Sıvanmamış kağıt ve karton (perfore edilmemiş kart ve şeritler)	37	58	58	1
2803	Karbon (tarifenin başka yerinde belirtilmeyen)	44	38	53	40
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	61	34	49	43
4801	Gazete kağıdı (rulo veya tabaka)	64	56	47	-16
2303	Nişastacılık, şeker pancarı, şeker ve içki sanayinin artık ve posaları	47	40	47	16
4804	Kraft kağıt/kartonlar-sıvanmamış-rulo veya tabaka halinde	36	36	46	31
7224	Diğer alaşımlı çelik (ilk şekillerde ve yarı mamulleri)	9	10	44	326
2704	Taşkömürü, linyit ve turbdan elde edilen kok/sömikok, karni kömürü	18	5	43	801
1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	44	40	41	5
2916	Doymamış asiklik ve siklik monokarboksilik asitler ve türevleri	2	1	39	2.824

İşadamlarının Pazarda Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

Rusya Federasyonu'nda ticari bağlantıların yapılmasında kişisel görüş, intibalar önemli yer tutmaktadır. Ticari faaliyette bulunan şirketlerin mali durumu ve güvenilirliği konusunda bilgi teminine yönelik bir veri tabanı mevcut değildir. Rusya Federasyonu'nda ticari faaliyette bulunmak için Ticaret ve Sanayi Odalarına kayıt mecburiyeti yoktur. Rus firmaları Odalarına kayıt olmaksızın faaliyet gösterebilir. Bu nedenle, firma güvenilirliği konusunda büyük firmalar hariç kişisel görüşler önemlidir.

Ticari kontratlarda anlaşmazlıklarda çözüm yolu belirtilmelidir. Ancak, ticari ilişkilerin anlaşmazlıkla sonuçlanması ve yabancı firmanın mahkeme kararı ile haklı bulunması durumunda bile uygulamada takip hukukunun etkin olmaması nedeniyle alacakların tahsili mümkün olamayabilmektedir. Bu nedenle, mal bedelini garanti altına alacak ödeme sistemlerine dış ticarete ağırlık verilmelidir.

Ticari kontratların yapılmasında karşılıklı kişisel ilişkiler önemlidir. Konsinye satış yapan firmalarımızın mal bedellerini tahsilde problemlerle karşılaştıkları görülmektedir.

Ticari ve mali mevzuatın karmaşık olması nedeniyle problemlerle karşılaşılacağı dikkate alınarak, gerekli konularda danışmanlık hizmeti alınmalıdır.

Rusya Federasyonu'ndaki tüccarlar, yabancı firmaların Rusya Federasyonu'nda temsilcilik veya deposunun olup olmadığı hususuna ağırlık vermekte, küçük ve orta çaplı Rus tüccarlar sermayeleri oranında bu depolardan mal temini yoluna gitmektedirler. Doğrudan ithalat ise bu tür tüccarlarca tercih edilmemektedir.

Ülke koşullarına hakim, Rusça-Türkçe çeviri yapan tercüman veya yerel personel kullanılmasında fayda görülmektedir.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Hizmet, hususi ve umuma mahsus pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik Pasaport hamilleri 90 gün süreyle vizeden muaftır.

Geçerli pasaporta sahip Türk vatandaşlarının pasaport dışında başka herhangi bir belge ibraz etmesine gerek olmamakla birlikte, pasaport geçerlilik süresinin asgari 30 gün olması gerekmektedir.

Resmi Tatil Günleri ve Çalışma Saatleri

1-2 Ocak : Yeni Yıl

7 Ocak : Ortodoks Yeni Yılı

- 8 Mart : Uluslararası Kadınlar Günü
- 1-2 Mayıs : İşçi ve İlkbahar Bayramı
- 9 Mayıs : Zafer Bayramı
- 12 Haziran : Bağımsızlık Günü
- 7 Kasım : Milli Uzlaşma Günü
- 12 Aralık : Anayasa Bayramı

Rusya Federasyon’unda, resmi tatil günleri cumartesi ve pazara denk gelirse, bir sonraki iş günü tatil olmaktadır. Çalışma saatleri Pazartesi-Cuma 09.00-18.00. Bankalar da genellikle 09.00-18.00 arasında açık bulunmaktadır. Bazı bankalar (Sberbank dahil) Cumartesi günleri 09.00-13.00 arasında çalışmaktadır. Posta ofisleri, hafta içi 08.00-19.00 arasında, hafta sonları (Cumartesi) 10.00-14.00 arasında açık bulunmaktadır.

Haftalık çalışma saati ortalama 40 saattir.

Telefon Kodları

Ülke Kodu : + 7

GENEL DEĞERLENDİRME

Rusya Federasyonu’nun ithalatında tüketim mallarının ağırlığı devam ettiği sürece ülkemiz menşeli tüketim mallarına bu pazarda ihtiyaç duyulması beklenilmektedir. Ülkemiz menşeli ürünler Rusya pazarında fiyat ve kalite olarak rakiplerine göre avantajlı konumda bulunmaktadır. Ülkemizin coğrafi konumu da diğer ülkelerle rekabet açısından, ülkemizi avantajlı duruma getirmektedir.

Moskova, St. Petersburg gibi büyük kentlerde artan harcanabilir gelir ve bölgelerin önemli kentlerindeki büyüme tüketim malları ihracatı bakımından önemli fırsatlar sunmaktadır. Özellikle otomotiv ve otomotiv yan sanayi, bilgisayar donanım ve yazılımları, kozmetik ve kişisel bakım ürünleri, inşaat malzemeleri, ev tekstili, iş ve maden makineleri, tıbbi malzeme ve ekipmanlar, ilaç, tekstil ve hazır giyim, deri ve kürklü giyim, ayakkabı, yaş meyve-sebze, gıda sanayi ürünleri gibi sektörlerde potansiyel bulunmaktadır.

Firmalarımız için Moskova ve St. Petersburg haricindeki bölgelerde de önemli pazar fırsatları bulunmakta olup, bu fırsatların firmalar tarafından araştırılmasında yarar bulunmaktadır.

Artan tüketim ve değişen tüketim alışkanlıklarına bağlı olarak “franchising” de ülkede giderek yaygınlaşmaktadır.

Rusya pazarında başarı sağlayan firmalarımızın ortak özellikleri pazara uzun vadeli bir bakış açısı ile yaklaşmak, ülkede ofis, depo, mağaza kurmak sureti ile bir dağıtım ağı oluşturmak, ülke koşullarına hakim, vasıflı yerel personel istihdam etmek olmuştur. Firmalarımızın ülkeye

yönelik ihracat planlarını hazırlarken bu faktörleri göz önünde bulundurmaları, sabırlı olmaları ve ürünlerine en uygun yaklaşımı belirlemek üzere pazarda araştırma gerçekleştirmeleri gerekmektedir.

Kaynak: T.C. Moskova Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği Web Sitesi

FUAR BİLGİLERİ

MosBuild 2019 Fuarı

- **Fuar Saatleri:** Salı-Çarşamba-Perşembe-Cuma 10:00 – 18:00
- **Fuar Merkezi:** Crocus Exhibition Centre, Myakinino Metro Station
- **Fuar Ana Organizatörü:** ITE EURASIAN EXHIBITIONS
- **Fuarın WEB sayfası :** [http:// www.mosbuild.com](http://www.mosbuild.com)

STANDIMIZA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER: Ankara Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği 2-5 Nisan 2019 tarihleri arasında düzenlenen fuara, 19,5 m²lik bir info-standla ilk kez katılım sağlayacaktır. Söz konusu fuara Birliğimizi temsilen Yönetim Kurulu Başkanı Şerafettin CECELİ, Yönetim Kurulu Üyeleri Belma YILMAZYİĞİT, Ahmet ŞUYUN ve Vedat YALÇIN ile Genel Sekreterliğimiz personeli Hukuk Birimi Sorumlusu Aycan ÇELİKTEN katılacaktır.

